

PŘÍPRAVEK NA OCHRANU ROSTLIN – HERBICID.

Bandur[®]

Herbicidní přípravek ve formě suspenzního koncentrátu určený k preemergentnímu hubení jednoletých trávovitých a dvouděložných plevelů v slunečnici roční, bramboru, hrachu, bobu, čočce, fenyklu, kmínu, kopru, koriandru, mrkvi, pastináku, petrželi naťové a kořenové, měsíčku lékařském a k hubení jednoletých dvouděložných plevelů v kukuřici seté, cibuli a česneku.

Účinná látka: aklonifen (ISO common name: aclonifen) 600 g/l (49,6%)

Před použitím si přečtete přiložený návod k použití.

VAROVÁNÍ

H351 Podezření na vyvolání rakoviny.
H410 Vysoce toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky.

P280 Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv.
P308+P313 PŘI expozici nebo podezření na ni: Vyhledejte lékařskou pomoc/ošetření.
P501 Odstraňte obsah/obal předáním oprávněné osobě.
P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí.

EUH401 Dodržujte pokyny pro používání, abyste se vyvarovali rizik pro lidské zdraví a životní prostředí.
EUH208 Obsahuje aklonifen a 1,2-benzisothiazol-3(2H)-on. Může vyvolat alergickou reakci.

Nebezpečné látky obsažené v přípravku: *aklonifen; tristyrylfenol ethoxylovaný, směs izomerů; močovina*

Držitel rozhodnutí o povolení/výrobce: Bayer CropScience AG, Alfred-Nobel Str. 50, D-40789 Monheim, Německo

Právní zástupce v ČR/dodavatel: BAYER s.r.o., Siemensova 2717/4, 155 00 Praha 5; tel. 266 101 111

[®] je registrovaná ochranná známka společnosti Bayer

Evidenční číslo:	4776-0
Balení:	HDPE-kanystr 5 l (kapacita 5,6 l) HDPE-kanystr 15 l HDPE-kanystr 20 l (kapacita 21,6 l)
Datum výroby:	uvedeno na obalu
Číslo šarže:	uvedeno na obalu
Doba použitelnosti:	2 roky od data výroby při správném způsobu skladování v originálních neporušených obalech Přípravek, u něhož prošla doba použitelnosti, lze uvádět na trh po dobu 1 roku, jestliže se prokáže na základě analýzy odpovídajícího vzorku, že se jeho chemické a fyzikální vlastnosti shodují s vlastnostmi, na jejichž základě bylo uděleno povolení. Laboratorní rozboru přípravku pro tento účel zajistí vlastník přípravku u akreditované laboratoře a prodlouženou dobu použitelnosti je povinen vyznačit na obalu přípravku.

Působení přípravku

Účinná látka *aklonifen* - derivát fenoxyanilinu (mechanismus účinku [skupina HRAC]: F3) - je přijímána plevelnými travami a dvouděložnými plevele při prorůstání filmem herbicidu na povrchu půdy. Příjem účinné látky se uskutečňuje převážně přes výhonky klíčících rostlin. Rostliny se stanou chlorotickými, vykazují zbrzdění růstu a pak odumírají. Film herbicidu se nesmí narušit mechanickým obděláváním půdy, protože by se tím negativně ovlivnil jeho účinek na plevele.

Spektrum účinnosti

Plevele citlivé:

jednoleté trávy: chundelka metlice, lipnice roční, psárka polní

dvouděložné plevele: heřmánky, hluchavky, hořčice rolní, kapustka obecná, kokoška pastuší tobolka, koleneček rolní, kopřiva žahavka, laskavce, lebedy, merlíky, penízek rolní, pětoury, pomněnka rolní, pryšce, ptačinec žabinec, rdesna, rozrazil, starček obecný, svízel přítula, violka rolní, výdrol řepky olejky, zemědělný lékařský

Plevele méně citlivé:

svízel přítula na silně humózní půdě, svlačec popínavý, kakosty a konopice v případě, že vzházejí opožděně

Návod k použití

1) Plodina	2) Škodlivý organismus	Dávkování	OL (dny)	3) Poznámka
kukuřice setá	plevele dvouděložné jednoleté	1,5-2,5 l/ha 150-600 l vody/ha	AT	1) preemergentně; 3) max. 1x
slunečnice roční, hrách krmný, bob	chundelka metlice, psárka polní, lipnice roční, plevele dvouděložné jednoleté	4 l/ha 200-400 l vody/ha	AT	1) preemergentně; 3) max. 1x
brambor	chundelka metlice, psárka polní, lipnice roční, plevele dvouděložné jednoleté	4 l/ha 100-600 l vody/ha	AT	1) preemergentně; 3) max. 1x

OL-ochranná lhůta; AT – ochranná lhůta je dána odstupem mezi termínem aplikace (poslední aplikace) a sklizní

Upřesnění podmínek aplikace

Maximální počet aplikací: 1x v plodině

Růstová fáze plevelů v době aplikace: nejsou vzešlé

Růstová fáze plodin v době aplikace:

Kukuřice

Přípravek se aplikuje po zasetí, avšak do 1 týdne před vzejitím plodiny.

Aplikační dávka přípravku:

1,5 l/ha – lehké půdy

2,0 l/ha – středně těžké půdy

2,5 l/ha – těžké půdy

Množství vody: 150-600 l/ha

Aplikační upozornění

Kukuřice (aplikační dávky 2,0 l/ha a 2,5 l/ha) a slunečnice: nelze vyloučit nepříznivý účinek přípravku na plodinu, která má být použita pro účely zpracování prostřednictvím fermentačních procesů.

Slunečnice roční, hrách krmný, bob

Přípravek se aplikuje po zasetí, avšak do 1 týdne před vzejitím plodin.
Množství vody: 200-400 l/ha

Brambor

Přípravek se aplikuje po posledním přihnování, avšak do 1 týdne před vzejitím bramboru. Bramborové hrůbky by neměly být příliš strmé, aby se zabránilo erozi způsobené větrem a srážkami. Správně založené hrůbky napomáhají optimálnímu účinku. Po aplikaci se již nesmí provádět žádné mechanické obdělávání půdy.

Množství vody: 100-600 l/ha - odrůdy velmi rané
200-400 l/ha - mimo velmi raných odrůd

Návod k použití - Rozšířené použití přípravku povolené dle § 37 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění a menšinové použití dle čl. 51 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009

1) Plodina	2) Škodlivý organismus	Dávkování	OL (dny)	3) Poznámka
fenykl na koření, kmín kořený, kopr vonný, koriandr setý, petržel naťová	chundelka metlice, psárka polní, lipnice roční, plevle dvouděložné jednoleté	3-3,5* l/ha 200-400 l vody/ha	AT	
hrách, bob	psárka polní, plevle dvouděložné jednoleté	4 l/ha 200-400 l vody/ha	AT	
petržel kořenová, mrkev, pastinák	psárka polní, lipnice roční, plevle dvouděložné jednoleté	4 l/ha 200-400 l vody/ha	80	
měsíček lékařský – pro léčiva	chundelka metlice, psárka polní, lipnice roční, plevle dvouděložné jednoleté	3-3,5* l/ha 200-400 l vody/ha	AT	
cibule, česnek	plevle dvouděložné jednoleté	2,5 l/ha 200-400 l vody/ha	AT	1) preemergentně
		1,5 l/ha + 1 l/ha 200-400 l vody/ha	AT	1) preemergentně + časně postemergentně, ve f.BBCH12 3) aplikace dělená
čočka	plevle jednoděložné jednoleté, plevle dvouděložné jednoleté	4 l/ha 200-400 l vody/ha	AT	1) preemergentně

OL-ochranná lhůta; AT – ochranná lhůta je dána odstupem mezi termínem aplikace (poslední aplikace) a sklizní

* Aplikační dávka přípravku: 3 l/ha – lehké a středně těžké půdy
3,5 l/ha – těžké půdy

Termín aplikace: ihned po výsevu (v roce výsevu) před vzejitím

Max. počet aplikací: 1x za vegetační sezónu

Způsob aplikace: pozemní postřik

• **fenykl na koření, kmín kořený, kopr vonný, petržel naťová**

Aplikace je vhodné provádět bezprostředně po výsevu, při nesprávném použití (příliš pozdní termín aplikace) nelze vyloučit poškození kulturních rostlin. Pro zamezení rizika poškození kulturních rostlin je nutné přesně sledovat vývojovou fázi jejich klíčení.

- **koriandr setý, měsíček lékařský**

Aplikaci je vhodné provádět bezprostředně po výsevu, při nesprávném použití (příliš pozdní termín aplikace) nelze vyloučit poškození kulturních rostlin.

Upozornění pro preemergentní aplikace ve výsevech mrkve, petržele kořenové a naťové, bobu, hrachu, čočky, kopru vonného, pastináku, fenyklu na koření, koriandru setého, měsíčku lékařského, kmínu kořeného: výskyt silných srážek nebo použití vysokých jednotlivých závlahových dávek v období bezprostředně po výsevu plodiny mohou zvyšovat riziko splavení účinných látek herbicidů do klíčící zóny kulturních rostlin a způsobit poškození ošetřené porostu. Zajistěte provedení kvalitní přípravy půdy s dobře připraveným seťovým lůžkem, dodržení doporučené hloubky výsevu a rovnoměrné zakrytí osiva půdou. Použití přípravku Bandur by mělo být ověřeno předem na malé ploše v konkrétních podmínkách pěstování s přihlédnutím k pěstovaným odrůdám. Ošetření rychlených porostů pěstovaných pod netkanou textilií není doporučeno. TM kombinace s dalšími herbicidy mohou zvyšovat riziko poškození porostů.

- **cibule, česnek, čočka**

Přípravek nelze použít do cibule jarní (salátové) a do odrůd červené cibule.

Maximální počet aplikací: **1x** v plodině

Upozornění pro aplikace ve výsevech cibule: výskyt silných srážek nebo použití vysokých jednotlivých závlahových dávek v období bezprostředně po výsevu plodiny mohou zvyšovat riziko splavení účinných látek herbicidů do klíčící zóny kulturních rostlin a způsobit poškození ošetřené porostu. Zajistěte provedení kvalitní přípravy půdy s dobře připraveným seťovým lůžkem, dodržení doporučené hloubky výsevu a rovnoměrné zakrytí osiva půdou. Použití přípravku Bandur by mělo být ověřeno předem na malé ploše v konkrétních podmínkách pěstování s přihlédnutím k pěstovaným odrůdám. TM kombinace s dalšími herbicidy mohou zvyšovat riziko poškození porostů. V případě očekávaných silných srážek bezprostředně po výsevu, je vhodné upřednostnit postemergentní aplikaci přípravku. Při dobrých vlhkostních poměrech je vhodné dávku snížit.

Rizika spojená s nedostatečnou účinností přípravku nebo jeho případnou fytotoxicitou nese ve smyslu ust. čl. 51 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 výlučně osoba používající přípravek.

Technika aplikace

Přípravek se aplikuje pozemně postřikem schválenými postřikovači.

Přípravek nelze použít v množitelských porostech!

Předpokladem účinnosti přípravku je dostatečná půdní vlhkost, herbicid musí být aktivován např. srážkami. Na půdách s vyšší sorpční schopností a na půdách s vysokou náchylností na vysychání povrchových vrstev nelze vyloučit snížení účinnosti.

Pokud po preemergentní i postemergentní aplikaci přípravku následují srážky, nelze vyloučit, zejména na lehkých půdách, splavení přípravku do kořenové zóny rostlin a následné poškození ošetřovaného porostu. Při použití přípravku nelze vyloučit poškození plodiny.

Na písčitéch půdách, obzvláště s obsahem humusu pod 1 %, nelze přípravek aplikovat. Neaplikujte na půdách s náchylností k tvorbě půdních škraloupů a krust.

Odrůdová citlivost ošetřovaných plodin není vyloučena.

Příprava aplikační kapaliny

Odměřená dávka přípravku se vlije do nádrže aplikačního zařízení předem naplněné do poloviny vodou a za stálého míchání se doplní na stanovený objem. Případně se použije předmíchávací zařízení, pokud je jím stroj vybaven. Připravenou aplikační kapalinu je třeba bezodkladně spotřebovat.

Čištění aplikačního zařízení

Aplikační zařízení musí být vyčištěno co nejdříve po ukončení aplikace, jinak je nebezpečí zaschnutí zbytků aplikační kapaliny a jejich obtížné odstraňování.

Postup při čištění:

1. Vystříkejte všechnu aplikační kapalinu na ošetřovaném pozemku
2. Rozeberte sací a výtlačné vedení, tryskové filtry a dobře je propláchněte ve vodě
3. Naplňte aplikační zařízení vodou na 10 % obsahu nádrže a spusťte míchání (doporučuje se rotační čistící tryska)
4. Vystříkejte výplachovou kapalinu na právě ošetřeném pozemku
5. Opakujte krok 3 a 4
6. Zkontrolujte filtry, zda neobsahují viditelné usazeniny.

Vzhledem k charakteru přípravku nelze v případě nedostatečného vypláchnutí použitého aplikačního zařízení vyloučit poškození následně ošetřovaných rostlin zbytky přípravku Bandur.

Mísitelnost

Podle zkušeností držitele povolení jsou možné v bramborách směsi s přípravky Plateen 41,5 WG* a Sencor Liquid*.

Podle zkušeností držitele povolení jsou možné v kukuřici směsi s přípravky Merlin 750 WG*, Spade flexx*.

Možné jsou i směsi s dusíkatými hnojivy typu DAM 390.

**Použití přípravku Bandur v těchto směsích nebylo ÚKZÚZ vyhodnoceno z hlediska bezpečnosti a účinnosti pro takto ošetřenou plodinu. Při aplikaci každé směsi je nutné postupovat v souladu s § 51 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů v návaznosti na vyhlášku č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvířete, vodních organismů a dalších neclivých organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, neboť jde o použití nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely.*

Následné plodiny

Po aplikaci herbicidu Bandur lze v rámci běžného osevního postupu vysévat jakékoliv plodiny bez omezení. Zpracování půdy musí být provedeno vhodným způsobem do hloubky 10-15 cm (hluboké kypření nebo orba). Odstup zpracování půdy od aplikace musí být delší než 3 měsíce. Na následně pěstovaných dvouděložných meziplodinách, na řepce olejce a na zeleninách nelze vyloučit poškození porostu.

Náhradní plodiny

V případě předčasné likvidace porostu ošetřeného přípravkem Bandur lze pěstovat tyto náhradní plodiny:

- do 3 měsíců po aplikaci:

- po orbě/hlubším zpracování půdy: kukuřici, řepu, fazol, jetel, len a jílek
- po bezorebném zpracování půdy, mělké kultivaci a při maximální aplikované dávce 3,5 l/ha: bob, hrách, brambor, slunečnici, rajče, čočku a kukuřici

- později než 3 měsíce po aplikaci:

- všechny plodiny: při zpracování půdy do hloubky 10-15 cm vhodným zařízením (kultivátor, diskové brány, apod.)

Sousední plodiny

Přípravek nesmí zasáhnout úletem, odparem ani splachem okolní porosty ani oseté pozemky nebo pozemky určené k setí.

Antirezistentní strategie

K zabránění vzniku rezistence neaplikujte tento přípravek nebo jiný, který obsahuje účinnou látku typu aklonifen na stejném pozemku po sobě bez přerušení ošetřením jiným herbicidem s odlišným mechanismem účinku.

Doporučení a možná rizika ve vztahu k životnímu prostředí

SP1	Neznečišťujte vody přípravkem nebo jeho obalem. (Nečistěte aplikační zařízení v blízkosti povrchové vody. / Zabraňte kontaminaci vod splachem z farem a z cest.)
OP II. st.	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů povrchové vody.
SPe2	Za účelem ochrany vodních organismů neaplikujte na svažitých pozemcích ($\geq 3^\circ$ svažitosti), jejichž okraje jsou vzdáleny od povrchových vod < 20 m pro aplikaci do brambor, bobu, hrachu, slunečnice a čočky. Za účelem ochrany vodních organismů neaplikujte na svažitých pozemcích ($\geq 3^\circ$ svažitosti), jejichž okraje jsou vzdáleny od povrchových vod < 10 m pro aplikaci do kukuřice, fenyklu, kmínu, kopru, koriandru, mrkve, pastináku, petržele naťové a kořenové, měsíčku lékařského, cibule a česneku.
Ostatní	Přípravek nevyžaduje specifická opatření z hlediska ochrany ptactva, suchozemských obratlovců, včel, necílových členovců, půdních makroorganismů a mikroorganismů.

Tabulka ochranných vzdáleností stanovených s ohledem na ochranu necílových organismů:

Plodina	bez redukce	tryska 50 %	tryska 75 %	tryska 90 %
Ochranná vzdálenost od povrchové vody s ohledem na ochranu vodních organismů [m]				
brambor, hrách, bob, slunečnice roční, kukuřice setá, fenykl, kmín, kopr, koriandr, mrkev, pastinák, petržel naťová a kořenová, měsíček lékařský, cibule, česnek, čočka	4	4	4	4
Ochranná vzdálenost od okraje ošetřovaného pozemku s ohledem na ochranu necílových rostlin [m]				
brambor, hrách, bob, slunečnice roční, mrkev, pastinák, petržel kořenová, čočka	30	15	10	5
cibule, česnek	20	10	5	5
kukuřice setá	1,5 l/ha	10	5	5
	2,0 l/ha	15	10	5
	2,5 l/ha	20	10	5
fenykl, kmín, kopr, koriandr, petržel naťová, měsíček lékařský	3,5 l/ha	30	15	10
	3 l/ha	20	10	5

Podmínky správného skladování

Přípravek skladujte v uzavřených originálních obalech v uzamčených, suchých a větratelných skladech při teplotách +5 - +30°C odděleně od potravin, krmiv, hnojiv, dezinfekčních prostředků a obalů od těchto látek. Chraňte před vlhkem, mrazem a přímým slunečním svitem. Výrobce nepřebírá záruku za škody vzniklé nesprávným skladováním přípravku.

Způsob odstraňování obalů, neupotřebitelných zbytků, aplikační kapaliny a oplachových vod

Případné zbytky aplikační nebo oplachové kapaliny se naředí cca. 1:5 vodou a bezzbytku vystříkají na ošetřovaném pozemku, nesmí však zasáhnout zdroje podzemních ani recipienty povrchových vod.

Použité obaly od přípravku se nesmějí používat k jinému účelu!

Prázdné obaly se 3x vypláchnou vodou a po znehodnocení se předají oprávněné osobě k odstranění.

Případné nepoužité zbytky přípravku se rovněž předají oprávněné osobě k odstranění.

Bezpečnostní opatření pro ochranu člověka

Práce s přípravkem je nevhodná pro alergiky, protože přípravek obsahuje senzibilizující látku. Informujte svého zaměstnavatele, že používáte kontaktní čočky. Při přípravě aplikační kapaliny ani při provádění postřiku kontaktní čočky nepoužívejte. Jestliže to z jakéhokoli důvodu není možné, používejte takovou ochranu obličeje (očí) která minimalizuje možnost zasažení očí. Při práci je vhodným doplňkem vybavení operátora nádoba s vodou, popř. speciální stříčka k výplachu očí.

Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) při přípravě aplikační kapaliny a při aplikaci:

Ochrana dýchacích orgánů:	není nutná
Ochrana rukou:	gumové nebo plastové rukavice označené piktogramem pro chemická nebezpečí podle ČSN EN 420+A1 s uvedeným kódem podle přílohy A k ČSN EN 374-1
Ochrana očí a obličeje:	není nutná
Ochrana těla:	celkový pracovní/ochranný oděv z textilního materiálu např. podle ČSN EN 14605+A1 nebo podle ČSN EN 13034+A1 nebo jiný ochranný oděv označený piktogramem „ochrana proti chemikáliím“ podle ČSN EN ISO 13688
Dodatečná ochrana hlavy:	není nutná
Dodatečná ochrana nohou:	pracovní nebo ochranná obuv např. gumové nebo plastové holínky podle ČSN EN ISO 20346 nebo ČSN EN ISO 20347
Společný údaj k OOPP:	<i>Poškozené OOPP (např. protržené rukavice) je třeba urychleně vyměnit.</i>

Aplikaci provádějte jen za bezvětří či mírného vánku a v tom případě ve směru větru od pracujících a dalších osob. Při práci a po ní až do odložení pracovního oděvu, dalších OOPP a do důkladného umytí nejezte, nepijte a nekuřte. Pokud není používán ochranný oděv pro jedno použití, pak pracovní/ochranný oděv a OOPP před dalším použitím vyperte, resp. očistěte, popř. postupujte podle doporučení výrobce těchto OOPP, které nelze vyprat. U textilních prostředků se při jejich praní/ošetřování/čištění řiďte piktogramy/symboly podle ČSN EN ISO 3758 umístěnými zpravidla přímo na výrobku.

První pomoc

<i>Všeobecné pokyny: Projeví-li se zdravotní potíže nebo v případě pochybností uvědomte lékaře a poskytněte mu informace z této etikety. Pokud z jakýchkoli příčin došlo k bezvědomí nebo výskytu křečí, umístěte postiženého do stabilizované polohy na boku, kontrolujte životně důležité funkce a nenechte prochladnout. Nepodávejte nic ústy, jestliže je postižený v bezvědomí nebo má křeče. Bezvědomému vždy zajistěte okamžitě lékařskou pomoc.</i>	
Při nadýchání:	Přerušete expozici, zajistěte tělesný i duševní klid. Přetrvávají-li dýchací potíže, vyhledejte lékařskou pomoc.
Při zasažení kůže:	Odložte kontaminovaný oděv; zasažené části pokožky umyjte pokud možno teplou vodou a mýdlem, pokožku dobře opláchněte. Při přetrvávajícím podráždění nebo známkách alergické reakce vyhledejte lékařskou pomoc.
Při zasažení očí:	Nejdříve odstraňte kontaktní čočky, pokud je používáte, současně vyplachujte při otevřených víčkách (zejména prostory pod víčky) po dobu alespoň 15 min dostatečným množstvím pokud možno vlažné tekoucí čisté vody. Rychlost poskytnutí první pomoci při zasažení očí je pro minimalizaci následků rozhodující. Přetrvávají-li příznaky (slzení, zarudnutí, pálení) vyhledejte lékařskou pomoc – vždy, pokud byly zasaženy oči s kontaktními čočkami. Kontaminované kontaktní čočky nelze znovu použít, je třeba je zlikvidovat.
Při požití:	Ústa vypláchněte vodou; nevyvolávejte zvracení. Vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte etiketu nebo bezpečnostní list.

Při vyhledávání lékařské pomoci informujte lékaře o přípravku, se kterým se pracovalo a o poskytnuté první pomoci. Další postup první pomoci (i event. následnou terapii) lze konzultovat s Toxikologickým informačním střediskem - Na bojišti 1, 128 08 Praha 2, **Telefon nepřetržitě: (+420) 224 919 293 nebo (+420) 224 915 402.**

Dodatková informace společnosti Bayer:

Přípravek používejte výhradně v souladu s návodem k použití.

Přípravek nesmí být používán v takových dávkách a kombinacích, které nejsou uvedeny v textu etikety anebo nejsou součástí písemných doporučení společnosti Bayer, platných pro aplikaci dodávaných přípravků na ochranu rostlin.

V případě použití jakékoliv kombinace předem odzkoušejte vzájemnou mísitelnost jednotlivých zamýšlených složek.

Společnost Bayer nepřebírá zodpovědnost za škody způsobené nesprávným použitím či skladováním přípravku.